

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΟΣ

Κυριακή μετά τα Χριστούγεννα – Ματθ. 2, 13-23. (28/12/2014)

Η επαλήθευση της Παλαιάς Διαθήκης

Στο τελευταίο Ευαγγελικό ανάγνωσμα του έτους, που ακούσαμε σήμερα, αγαπητοί μου αδελφοί, διασώζονται από τον Απόστολο Ματθαίο τρία γεγονότα που σχετίζονται με την βρεφική περίοδο της επί γης ζωής του Κυρίου. Το πρώτο είναι η βεβιασμένη αναχώρηση της Παναγίας, του Ιωσήφ και του βρέφους Ιησού για την Αίγυπτο, ύστερα από προειδοποίηση του Αγγέλου για τον κίνδυνο που διέτρεχε ο Ιησούς από την μανία του Ηρώδη. Το δεύτερο αφορά στη σφαγή όλων των νηπίων της Βηθλεέμ, ηλικίας δύο ετών και κάτω, στην προσπάθεια του αιμοσταγούς βασιλέως να εξοντώσει τον «επικίνδυνο σφετεριστή» του θρόνου του. Το τρίτο είναι η επιστροφή των διωχθέντων από την Αίγυπτο και η εγκατάστασή τους στη Ναζαρέτ.

Ο Ευαγγελιστής, διηγούμενος καθένα από τα τρία αυτά ιστορικά γεγονότα, προβαίνει σε μία πολύ σημαντική επισήμανση: τα γεγονότα αυτά είχαν προαναγγελθεί, αιώνες πριν, από τους Προφήτες της Παλαιάς Διαθήκης και συμβαίνουν για να εκπληρωθούν οι προφητείες περί του Μεσσία, οι οποίες ήταν σαφώς ενταγμένες στο σχέδιο του Θεού για τη σωτηρία του κόσμου. Συγκεκριμένα, η αναχώρηση για την Αίγυπτο έγινε, *ίνα πληρωθεί το ρηθέν υπό του Κυρίου διά του προφήτου λέγοντος, εξ Αιγύπτου εκάλεσα τον υιόν μου^{1&2}*. Με την εξόντωση των νηπίων, *επληρώθη το ρηθέν υπό Ιερεμίου του προφήτου λέγοντος, φωνή εν Ραμά ηκούσθη, θρήνος και κλαυθμός και οδυρμός πολύς· Ραχήλ κλαίουσα τα τέκνα αυτής και ουκ ήθελε παρακληθήναι, ότι ουκ εισί^{3&4}*. Η επάνοδος από την Αίγυπτο και η εγκατάσταση το Ιησού στη Ναζαρέτ έγινε, *όπως πληρωθή το ρηθέν διά των προφητών· ότι Ναζωραίος κληθήσεται^{5&6}*.

Οι αναφορές του Ευαγγελικού αναγνώσματος στις Παλαιοδιαθηκικές προφητείες για τον Ιησού, γίνονται αφορμή να καταγράψουμε μερικές απλές σκέψεις για την σημασία της Παλαιάς Διαθήκης στη ζωή της Εκκλησίας, προκειμένου να αντιληφθούμε και να κατανοήσουμε την αξία της. Η Π.Δ. στην εποχή μας δέχεται σφοδρή επίθεση και αμφισβήτηση κυρίως από κύκλους που επαγγέλλονται

---

¹ Ματθ. 2,15

² Ωσ. 11,1

³ Ματθ. 2,17-18

⁴ Ιερεμ. 38,15

⁵ Ματθ. 2,23

⁶ Η μαρτυρία *Ναζωραίος κληθήσεται* δεν απαντάται πουθενά στις Προφητείες της Π.Δ. Ο Άγιος Ιωάννης ο Χρυσόστομος, όμως, φρονεί ότι πιθανώς κάποια προφητικά βιβλία, που περιείχαν τη φράση αυτή, χάθηκαν. Γι' αυτό συνιστά να μην πολυπραγματούμε γύρω από το ζήτημα αυτό (βλ. Παναγιώτου Τρεμπέλα, «Υπόμνημα εις το Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιον», σελ. 54)

την επιστροφή στην αρχαιοελληνική θρησκεία των ειδώλων. Θέλοντας να διασαλεύσουν την άρρηκτη σχέση Ελληνισμού και Χριστιανισμού, κατηγορούν τον Χριστό ως Εβραϊκό προϊόν, άρα παρείσακτο και ξένο σώμα προς τον Ελληνισμό, που επιβλήθηκε δήθεν με την βία της Βυζαντινής αυτοκρατορικής εξουσίας. Το γεγονός, μάλιστα, της χρήσης κειμένων της Παλαιάς Διαθήκης στην Ορθόδοξη Λατρεία συνιστά, γι' αυτούς, απόδειξη του εβραϊκού παρελθόντος της Χριστιανικής Εκκλησίας.

Οι βασικές θέσεις των πολεμιών της Π.Δ. είναι ότι δεν έχει προσφέρει τίποτα στον Χριστιανισμό, δεν έχει την παραμικρή μορφωτική και παιδευτική αξία, αποτελεί Εβραϊκή ιστορία γεμάτη ανηθικότητα, εγκληματικότητα και βία και δεν έχει και ιστορική αξία, αφού περιέχει μυθολογικά στοιχεία. Τα ως άνω επιχειρήματα μαρτυρούν αμάθεια και σαφή προκατάληψη κατά της Εκκλησίας.

Κατά την διδασκαλία της Εκκλησίας μας, η Π.Δ. είναι η βάση του Χριστιανικού κηρύγματος. «Δεν είναι εβραϊκή υπόθεση, αλλά περιέχει την πορεία της φανερώσεως της «Θείας Οικονομίας», του εκτυλισσόμενου σχεδίου του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου και της κτίσεως. Ό,τι αναφέρεται σ' αυτό το θέμα στην Π.Δ. είναι δεκτό από τους Χριστιανούς ως Χριστιανικό και σωτήριο. Αυτό είναι το κήρυγμα των Προφητών, των Πατριαρχών, των Δικαίων της προ της σαρκώσεως του Χριστού εποχής. Οι Δίκαιοι της Π.Δ. διασώζουν την μέθοδο της σωτηρίας, τον τρόπο δηλ. ζητήσεως και μετοχής στη χάρη του Θεού. Γι' αυτό και τιμώνται ως Χριστιανοί προ Χριστού, που έφθασαν στη θέωση, όπως οι Άγιοι της Καινής Διαθήκης»⁷

Η Εκκλησία μας, επίσης, αρνείται την απόδοση εθνικής ταυτότητας στην Π.Δ., την ταύτισή της δηλ. με την ιστορία ή την μυθολογία του Ισραηλιτικού λαού. Το σχέδιο του Θεού για την σωτηρία του ανθρώπου έπρεπε ν' αναπτυχθεί μέσα σ' ένα ιστορικό-πολιτιστικό πλαίσιο. Αυτό, όμως, είναι δευτερεύον και εύκολα αποσυνδέεται από την πίστη. Οι Εβραίοι αποδείχθηκαν τελείως ξένοι προς τα θαυμάσια του Θεού, όπως αποκαλύφθηκαν στην Π.Δ. «Το πλαίσιο είναι δικό τους, αλλά τα πράγματα ξένα προς αυτούς και ημών των Χριστιανών. Το ίδιο θα μπορούσε να πει κανείς και για εμάς τους Έλληνες, σχετικά με την στάση μας έναντι του Χριστού. Το πλαίσιο της Καινής Διαθήκης μάς ανήκει. Αν απορρίπτουμε, όμως, τον Χριστό, τότε είμαστε ξένοι προς την εν Χριστώ σωτηρία. «Περιούσιος λαός» του Θεού δεν είναι όλοι οι εβραίοι, αλλά αυτοί που δέχθηκαν το περί Μεσσίου κήρυγμα των Δικαίων της Π.Δ. που οδηγεί στον Χριστό»⁸.

Είναι αλήθεια, επίσης, ότι η Π.Δ. παρουσιάζει σκληρές σκηνές βίας και ανηθικότητας. Αυτό συμβαίνει γιατί είναι κείμενο ρεαλιστικό, που διδάσκει πόσο χαμηλά μπορεί να φθάσει ο άνθρωπος,

⁷ π. Γεώργιος Μεταλληνός, «Ορθόδοξη Μαρτυρία», Ιούλιος – Σεπτέμβριος 2002

⁸ όπ.πρ.

όταν αρνείται το θέλημα του Θεού, πόσο απάνθρωπος μπορεί να εξελιχθεί, όταν ζει μακράν της χάριτος του Θεού.

Θα μπορούσαμε να καταγράψουμε πολλά, αδελφοί μου, για την αξία της Π.Δ. και την θέση της στην ζωή της Εκκλησίας, η οποία είναι ισοτιμη και ισάξια με αυτήν της Καινής Διαθήκης. Ας περιοριστούμε, όμως, στα ερεθίσματα που δίνουν οι αναφορές του σημερινού Ευαγγελικού αναγνώσματος, που διδάσκει ότι η Παλαιά Διαθήκη υπήρχε για να προαναγγείλει την έλευση του Χριστού στον κόσμο. Οι Προφήτες και Δίκαιοι της Π.Δ. είναι προπάτορες μας, «παιδαγωγοί εις Χριστόν» και πνευματικοί πατέρες μας. Είναι εκείνοι που προετοίμασαν το ανθρώπινο γένος για την αποδοχή και την υποδοχή της σωτηρίας στο πρόσωπο του Θεανθρώπου Ιησού. ΑΜΗΝ!

Αρχιμ. Ε.Ο.